

**Tradiție și
performanță**

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

În această ediție

- 3 Evenimente
- 14 Legislație
- 15 Hotărârile Senatului USV
- 15 Hotărârile Consiliului de Administrație

Evenimente

3 octombrie 2022

Deschiderea anului universitar

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava (USV) a declarat deschis noul an universitar 2022-2023 în cadrul unei festivități solemne la care au participat, cadre didactice, studenți și reprezentanți ai autorităților locale și județene.

„Doresc să urez un bun venit celor peste 4.200 de boboci înmatriculați la universitatea noastră, la studiile de licență. În fiecare an, din ce în ce mai mulți tineri aleg să studieze la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, alăturându-se astfel unei comunități academice de peste 10.000 de studenți. Sunt sigur că acest lucru se datorează reputației dar și internaționalizării pentru că, iată, peste 600 de studenți au domiciliul în afara granițelor țării. Începem anul universitar cu cinci noi programe de studiu, Biochimie, Securitate cibernetică, Istorie, permanențe, interferențe și schimbare, Etică aplicată și auditul eticii în organizație, Nutriție și recuperare medicală. Dragi studenți, dragi colegi, anul universitar 2022-2023 se va desfășura în regimul față în față, experiența cursurilor online fiind una nefericită. Suntem convinși astăzi că învățământul față în față este cea mai bună cale pentru pregătirea voastră, dragi studenți”, a transmis Valentin Popa, rectorul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava. Prefectul județului, Alexandru Moldovan, a fost alături de studenții USV și a felicitat cadrele universitare pentru rezultatele deosebite obținute în ultimii ani. „Distinse cadre universitare, dragi

studenți, vă transmit sincere aprecieri pentru rezultatele obținute, pentru contribuția adusă la dezvoltarea prestigiului universitar. Noul an care ne reunește în această emoționantă festivitate deopotrivă comunitate universitar suceveană, studenți, autorități publice locale și județene, aduce pentru fiecare dintre noi, o perspectivă proprie asupra provocărilor. Ne întrebăm firesc, într-un context extrem de delicat, cum putem contribui la sprijinirea misiunii academice asumate de colectivul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava. Am observat cu toții eforturile universității sucevene să dezvolte noi programe de studii, ne-am bucurat de rezultatele remarcabile obținute la admitere, rezultate deosebite în cercetare, de premiile obținute. Aprecier mea este că Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a fost și continuă să fie deschizătoare de drumuri. Vreau să transmit și un mesaj de apreciere pentru implicarea și contribuția semnificativă a universității sucevene în oferirea de suport refugiaților ucraineni și să felicit toți studenții implicați în activitățile de voluntariat. Reacția voastră a arătat lumii întregi că împărtășiți valori universale și

că vă pasă. În încheiere vă urez «Vivat, Crescat, Floreat» USV”, a transmis prefectul Alexandru Moldovan. Conducerea Consiliului Județean Suceava a fost reprezentată de vicepreședintele Vasile Tofan, acesta vorbindu-le studenților despre cea mai frumoasă perioadă din viața cuiva, și anume anii studenției. „Este un moment aparte pentru întreaga comunitate suceveană, pentru că studenții dau o altă culoarea și o altă consistență întregii cetăți. Nu este om care să fi trecut prin băncile unei facultăți, să nu-și aducă aminte de anii studenției, este cea mai frumoasă perioadă din viață și este perioada care ne definește ca și personalitate, ca și caracter și ne pregătește pentru o viitoare profesie, în care vei ajunge să influențezi și viața altora, iar peste ani să fie din rândul vostru, viitorul rector sau viitorul primar”, a menționat, în cadrul festivității de deschidere a noului an universitar, Vasile Tofan, vicepreședintele Consiliului Județean Suceava. Primarul Ion Lungu le-a urat bun venit studenților, menționând că municipiul Suceava continuă să se dezvolte și să ofere condiții pentru creșterea calității vieții. „Vreau să le urez bun-venit în Suceava, în calitate de primar,

celor peste 600 de studenți din afara granițelor țării. La fiecare început de an universitar este emoție, atât din partea studenților cât și a profesorilor, deoarece studenția, pe lângă faptul că este cea mai frumoasă perioadă din viață, este și cea mai importantă perioadă din viață. Pe lângă studiile, examenele pe care le veți da aici, vă recomand să vă implicați și în viața comunității, pentru că avem o mare provocare”, a ținut să precizeze Ion Lungu, primarul municipiului Suceava, vorbindu-le studenților despre transformarea Sucevei într-un oraș de tip Smart-City. În cadrul festivității de deschidere a anului universitar 2022-2023 s-a discutat și despre construirea sediului pentru Facultatea de Medicină, cât și despre noul campus de la Moara. La finalul festivităților, rectorul Valentin Popa a premiat echipa de handbal USV cu 100.000 de lei pentru că a obținut titlul de campioană europeană universitară. De asemenea, Primarul municipiului a menționat buna colaborare cu USV,

materializată prin proiectul 100 orașe europene, parteneriatul în cluster-ul regional pe bioeconomie, școlarizarea polițiștilor locali la Facultatea de Drept și Administrație Publică, construirea de noi spații de cazare studenți, prin punerea la dispoziție a căminului de la CT Alimentar, parteneriatul în construirea clădirii Facultății de Medicină, construirea Campusului universitar de la Moara, unde Primăria va aduce aduce utilitățile, finanțarea echipei de handbal masculin CSU Universitatea

Suceava și Ansamblului Cultural Arcanul al universității. În final, a transmis studenților și profesorilor să obțină în anul universitar 2022/2023 performanțe la fel de importante ca în anul precedent, alături de sănătate și pace! La finalul zilei, Pe esplanada din fața corpului A al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Casa de Cultură a Studenților a organizat un concert de muzică electronică, susținut de DJ Grim Ex.

5 octombrie 2022

Proiect de management durabil forestier

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a găzduit activitățile din cadrul proiectului Erasmus + „SFM VR – Sustainable Forest Management through Virtual Reality”. Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană, fiind un proiect de promovare a managementului durabil al pădurilor în Europa, luând în considerare utilizarea unor tehnologii moderne de instruire în domeniul forestier. Compania TTS (Finlanda), în

calitate de instituție coordonatoare, și partenerii din cadrul proiectului, CTRL Reality (Finlanda), Trening 2000 (Italia) și Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava (România), au organizat, în format hibrid, webinarul „Realitatea virtuală și managementul durabil al pădurilor - instrumente și tehnologii pentru instruirea în managementul durabil al pădurilor”. Evenimentul s-a desfășurat în sala de conferințe a Hotelului Balada din Suceava, grupând prezentări ale cadrelor didactice de la Facultatea de

Silvicultură din Suceava, ale partenerilor din cadrul proiectului și ale unor invitați din străinătate. Printre participanții interesați de managementul forestier sustenabil s-au aflat experți din domeniul silvic, reprezentanți ai Asociației Forestierilor din România (ASFOR), precum și cadre didactice și elevi de la Colegiul Silvic „Bucovina” din Câmpulung Moldovenesc. Aceștia au avut ocazia să testeze echipamentele de realitate virtuală și aplicația VR pilot dezvoltată în cadrul proiectului, adaptată managementului

forestier sustenabil. Specialiștii din cadrul Facultății de Silvicultură din Suceava vor continua colaborarea cu

partenerii externi pentru implementarea unor tehnologii moderne în managementul resurselor forestiere, apreciind

potențialul inovativ imens pe care acestea îl au în educația silvică.

7 octombrie 2022

USV a primit vizita unei delegații de la Universitatea Națională „Yurii Fedkovici” din Cernăuți

Facultatea de Economie, Administrație și Afaceri (FEAA) din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava a primit vizita unei delegații oficiale a Universității Naționale „Yurii Fedkovici” din

Cernăuți, formată din cadre didactice și studenți. Vizita a avut drept scop familiarizarea cu istoricul instituției de învățământ superior sucevene, cu procesul de învățământ în cadrul universităților din România, cu modificările programelor educaționale după aderarea la Uniunea Europeană, dar și cu ceea ce reprezintă viața de student, activitățile de voluntariat și organizarea evenimentelor extracurriculare. După întâlnirea cu conducerea Facultății de Economie, Administrație și Afaceri (FEAA), delegația ucraineană a beneficiat de un tur al campusului

USV, precum și de o vizită la Observatorul Astronomic. Vizita delegației din Ucraina subliniază încă o dată importanța cooperării între universități, în vederea facilitării schimbului de idei și de bune practici în diferite domenii, dar și pentru a discuta despre viitoare proiecte comune.

11 octombrie 2022

USV, inclusă, în premieră, în clasamentul THE WUR 2023, ocupând locul al 3-lea la nivel național

Debutul noului an universitar marchează un moment important în parcursul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, care a fost inclusă, în premieră, în *Clasamentul Internațional al Universităților Times Higher Education* (Times Higher Education World University Rankings), consolidând, astfel, prezența constantă pe care USV a avut-o în ultimii ani în cele mai titrate ierarhizări realizate la nivel mondial. În ediția 2023 a THE WUR, USV se situează în intervalul 1001-1200, dintr-un total de 1799 de universități din 104 țări și regiuni, și pe locul al 3-lea la nivel național, alături de Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Între cele 20 de universități

Rank	Name Country/Region	No. of FTE Students	No. of students per staff	International Students	Female:Male Ratio
501-600	Bucharest University of Economic Studies Romania	22,723	16.2	4%	65 : 35
801-1000	Iuliu Hațieganu University of Medicine and Pharmacy Cluj-Napoca Romania	8,017	7.9	33%	66 : 34
1001-1200	Babeș-Bolyai University Romania	39,811	21.0	4%	64 : 36
1001-1200	Ștefan cel Mare University of Suceava Romania	9,239	24.8	14%	59 : 41
1201-1500	University of Bucharest Romania	31,267	32.7	2%	68 : 32
1201-1500	Transilvania University of Brașov Romania	19,351	18.0	1%	52 : 48
1201-1500	USAMV Cluj-Napoca Romania	5,643	18.5	7%	52 : 48

din România incluse în noua ediție a clasamentului, USV se află după Academia de Studii Economice din București și Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, fiind urmată de Universitatea din București, Universitatea „Transilvania” din Brașov, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca. Realizat de celebra revistă britanică Times Higher Education, acest clasament, publicat începând cu anul 2004, se constituie pe baza analizei a 5 domenii principale, în interiorul cărora sunt cumulați 13 indicatori de performanță, după cum urmează: activitatea didactică (numărul de titluri de doctor acordate, numărul de titulari care dețin titlul de doctor, recunoașterea academică, venitul instituțional raportat la numărul de

cadre didactice și numărul de studenți la un cadru didactic) – 30%, activitatea de cercetare (numărul de publicații per cadru didactic, veniturile din cercetare și recunoașterea cercetării) – 30%, numărul de citări – 30%, internaționalizarea (ponderea cadrelor didactice din străinătate, coautorat internațional și ponderea studenților străini) – 7,5% și venituri din contracte cu mediul economic – 2,5%. Cea mai bună clasare a USV este la numărul de citări, unde se situează pe poziția 816 la nivel global, cu un scor de 52 raportat la media globală de 47,2, urmată de internaționalizare (poziția 1149 la nivel global, cu un scor de 33,5 raportat la media globală de 42,1) și activitatea de cercetare (1282 la nivel global, cu un scor de 12 raportat la media globală de 17). Reamintim

faptul că, în primăvara acestui an, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a fost selectată și într-un alt clasament mondial realizat de revista Times Higher Education (THE): este de vorba despre Impact Rankings, ediția 2022 - top internațional în care au fost incluse primele 1406 instituții de învățământ superior la nivel global, reprezentând 106 țări ori regiuni. Incluziunea, în premieră, în aceste două prestigioase clasamente confirmă parcursul ascendent al universității sucevene, realizat prin eforturile susținute ale întregii comunități academice, și îi certifică statutul de universitate de elită, atât la nivel național, cât și internațional.

12 octombrie 2022 **Trei studenți FLSC au beneficiat de un sejur în Franța**

Trei studenți de la Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării au beneficiat de un sejur SILC (Sejur de Imersiune Lingvistică și Culturală) la Sevrier, în Haute-Savoie, Franța, timp de două săptămâni, între 28 septembrie și 12 octombrie 2022. Studenții au fost selectați pe baza unui dosar de candidatură și a unui interviu susținut în fața unei comisii de jurizare alcătuită din patru membri ai Asociației ASAP (Association Sevriolaine d'Aide et de Partage), cea care acordă această bursă aflată la cea de a 23-a ediție, începând din 1998. Cheltuielile de cazare, masă și transport pe durata sejurului

sunt suportate integral din fondurile Asociației. Lector univ. dr. Elena-Camelia Biholaru, de la Departamentul de Limbi și Literaturi Străine, gestionează colaborarea dintre Universitatea „Ștefan cel Mare” și Asociația franceză precum și procesul de selecție al candidaților pentru bursa SILC de care au beneficiat până în prezent 51 de tineri. Studentele din anul al III-lea, Simona-Rodica Vasiliuc, de la programul de studii de licență Limba și literatura franceză - Limba și literatura spaniolă, Denisa Ciungu, de la specializarea Limba și literatura franceză - Limba și literatura germană, și masterandul Anton Zazuliak, din anul I, Teoria și practica traducerii, au beneficiat de un program dens, care le-a permis aprofundarea

competențelor profesionale (comunicarea, traducerea și interacțiunea verbală dinamică în limba străină în contexte variate), dar și a celor transversale (relaționarea în echipă ca reprezentanți/ambasadori USV, participarea la proiecte de binevolat cu impact asupra comunității). Imersiunea

lingvistică a presupus interacțiunea continuă cu francezi nativi, dată fiind găzduirea fiecărui bursier la două familii diferite pe toată durata

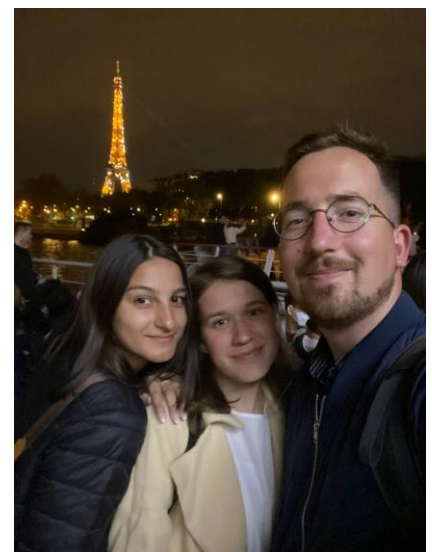
sejurului și exersarea limbii franceze în contexte de comunicare dintre cele mai variate. Imersiune culturală a inclus, în principal, vizitarea muzeelor locale (*Muzeul clopotelor Paccard, Muzeul Tradițiilor din Haute-Savoie*; pia-

ța din orașul vechi Annecy), dar și explorarea celor mai importante obiective din Paris (Muzeul Luvru, Muzeul Orsay, Turnul Eiffel, Catedralele Notre-Dame de Paris și Sacré-Coeur, Opéra Garnier, etc.). Una dintre surprizele sejurului a fost întâlnirea cu scriitorul Eric Emmanuel Schmitt, aflat la o lansare de carte la Talloires și primirea de autografe din partea acestuia. Imersiunea culturală și turistică a

vizat descoperirea celor mai spectaculoase monumente ale naturii (Chamonix cu Mont-Blanc, Semnoz, Cheile Gorges du Fier, plimbare cu vaporul pe lacul Annecy - lacul cu cea mai pură apă din Europa, turul lacului cu bicicleta, vizitarea unor spectaculoase grădini de flori și plante aromatice la Aix-les-Bains), dar și participarea la evenimente tradiționale (Sărbătoarea recoltei - Fête du terroir, Sărbătoarea populară a coborârii turmelor de la munte - Descente des Alpagnes). La Sărbătoarea recoltei, studenții au participat la pregătirea și vânzarea sarmalelor, dar și altor produse culinare locale la standul ASAP, destinat strănerii de fonduri necesare susținerii de activități cu caracter social și educativ în satul Iacobești (comuna Grănicești) cu care localitatea Sevrier este înfrățită din 1990. Bursierii au participat la ședința lunară a Asociației ASAP, dar și la activitățile acesteia precum distribuirea de alimente pentru persoanele defavorizate. În calitatea sa de voluntar activ, masterandul Anton Zazuliak a avut misiunea de a prezenta activitățile derulate de către Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava prin Centrul USV de consiliere pentru refugiați (asigurarea gratuită a cazării și a meselor pentru refugiații din Ucraina, asigurarea transportului voluntarilor suport din cadrul Centrului USV și a ajutoarelor destinate refugiaților) la întâlnirea cu elevii de la Liceul Catolic privat Saint Michel din Annecy, dar și la o întâlnire a Asociațiilor organizată de primăria din Sevrier. În luna mai a acestui an, odată cu jurizarea pentru bursa

SILC, Asociația ASAP (Association Sevriolaine d'Aide et de Partage) a donat o sumă importantă de bani pentru a susține Universitatea în demersurile sale de a veni în ajutorul refugiaților ucraineni din zona Sucevei. Studenții au putut profita de oportunități variate. De exemplu, incursiunea de la Bazar sans frontières le-a permis să achiziționeze nenumărate cărți de specialitate la un preț modic; întâlnirea de la Paris cu senatorul Pierre Hérisson, fost primar al localității Sevrier, le-a permis să viziteze Senatul Francez. Creat acum douăzeci și patru de ani, Sejurul SILC (Sejur de Imersiune Lingvistică și Culturală) le permite în mod constat beneficiarilor săi să descopere limba și civilizația franceză la ea acasă, să descopere savoaarea culturală și culinară a unui întreg patrimoniu, să își dezvolt simțul civic, să își valorifice tradițiile proprii, să își consolideze la modul practic cunoștințe diverse și să aprofundeze achiziții culturale și sociale cu valoare de resurse extrem de valoroase în devenirea lor personală și profesională.

USV, premii și medalii la INOVA 2022

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a participat la cea de-a 46-a ediție a Expoziției internaționale INOVA – *Be the Role Model 2022*, care a avut loc în Osijek, Croația. În acest an, INOVA a doborât recordul atins în anul precedent, atât în ceea ce privește numărul de exponate, cât și numărul țărilor participante, din întreaga lume, devenind astfel o adevărată scenă globală dedicată creativității și inovației. La ediția actuală, au participat numeroase delegații internaționale, membri ai WIIPA (Asociația Internațională de Inventică și Proprietate Intelectuală) din Taiwan, precum și inventatori din Malaysia, Polonia, Coreea,

14 instituții de învățământ, cu peste 45 de invenții expuse. Printre acestea s-au numărat: Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Universitatea Politehnică din București, Universitatea Politehnică Timișoara, Universitatea „Gh. Asachi” din Iași, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu. La fel ca în anii trecuți, echipele reprezentante ale USV s-au întors acasă cu două medalii de aur, o medalie de argint și o medalie de bronz, pentru o serie de invenții din domeniul ingineriei electrice. Premiile obținute sunt următoarele: Medalia de aur pentru invenția *Sistem de încărcare conductivă*, autori: Ciprian Bejenar, Marian Bejenar, Mihai Dimian, Laurențiu-Dan Milici, Mariana-Rodica Milici, Ciprian Afanasov, Constantin Ungureanu, Mihaela Pavăl; Medalia de aur pentru invenția *Sistem de control a mișcării*, autori: Toader Eusebiu, Milici Mariana Rodica, Pavăl Mihaela, Nițan Ilie, Bejenar Ciprian, Ungureanu Constantin, Lupu Elena Daniela; Medalia de argint pentru invenția *Metodă*

pentru comutarea selectivă a consumatorilor de energie electrică, autori: Ciprian Bejenar, Laurențiu-Dan Milici,

Constantin Filote, Mihai Rață, Ciprian Afanasov, Elena-Daniela Lupu, Valentin Vlad, Constantin Ungureanu; Medalia de bronz pentru invenția: *Dispozitiv de semnalizare*, autori: Ovidiu Magdin Țanța, Mihaela Pavăl, Laurențiu-Dan Milici, Oana Vasilica Grosu, Eusebiu Toader, Pavel Atănăsoae, Valentin Popa. De asemenea, echipele noastre au reușit performanța de a obține alte trei premii importante: premiul special al juriului internațional, la categoria Inginerie electrică, electronică și energie, pentru invenția *Sistem de control a mișcării* (care utilizează materialele inteligente pentru obținerea unei deplasări); premiul special al WIIPA pentru invenția *Sistem de încărcare conductivă* (care propune o soluție mult mai simplă și eficientă de monitorizare a parametrilor de încărcare la autovehiculele

Thailanda, România, Regatul Unit, Arabia Saudită, Canada, Iran etc. Delegația României a avut reprezentanți din cadrul a

electrice); premiul special, în memoria Haieh Hsin Ming, fondator WIIPA, acordat domnului șef de lucrări dr. ing. Constantin Ungureanu, de către reprezentantul asociației, director de dezvoltare

internațională, Eddie Shih. INOVA este a doua cea mai veche expoziție internațională dedicată invențiilor și inventatorilor la nivel mondial. Începând cu anul 1971, organizatorii și-au propus să

expună, anual, cele mai bune lucrări de invenție și să reunească participanții și publicul larg, la cea mai spectaculoasă expoziție dedicată creativității științifice.

18 octombrie 2022

EUGEN SIMION (25 mai 1933 - 18 octombrie 2022)

Onorat, în anul 2005, cu titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Eugen Simion este unul dintre criticii literari de anvergură din istoria recentă a literaturii române, care a lăsat în spate o operă prodigioasă ce atestă o viață pusă în slujba literaturii române. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității București (1952-1957), acesta devine în 1969 doctor în științe filologice cu lucrarea dedicată criticului literar a cărui direcție ajunge să o continue, E. Lovinescu, *scepticul mântuit*, avându-l conducător științific pe Șerban Cioculescu, teză care va fi publicată în volum în 1971, la editura Cartea Românească. Cariera universitară a fost dublată de o amplă activitate publicistică, din poziția de colaborator la unele dintre revistele literare importante ale momentului - „Gazeta literară”, „România literară”, „Contemporanul” sau de redactor al „Caietelor critice”. Volumele de critică și teorie literară scrise de Eugen Simion constituie și astăzi repere fundamentale pentru orice cercetător în domeniul filologie: fie că vorbim despre opera de debut *Proza lui Eminescu* (1964), primul studiu analitic de anvergură dedicat prozei eminesciene, despre

ciclul *Scriitori români de azi* (I - 1974, II - 1977, III - 1983, IV - 1989), încercare de panoramare a literaturii momentului, care îl consacră drept un constructor de edificii teoretice și ca unul dintre vârfulurile generației critice 60, sau despre studii monografice care îi confirmă rafinamentul și vocația de critic: *Dimineața poezilor* (1980), *Eliade, romancier* (2004), *Tânărul Eugen Ionescu* (2006), *Ion Creangă. Cruzimile unui umorist jovial* (2011), *Mircea Eliade – nodurile și semnele prozei* (2005), *Cioran, o mitologie a nedesăvârșirilor* (2014, distinsă cu Premiul APLER pentru Cartea anului), *Alexandru Odobescu, un romantic erudit și anxios, iubitor de reverii clasicizante* (2016), *Secolul al XIX-lea în doi mesianici chibzuiți și un vizionar mistic. Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, Ion Ghica* (2020). Totodată, volumele *Întoarcerea autorului* (1981) și *Ficțiunea jurnalului intim* (2001) atestă un teoretician cu deschidere occidentală, care participă, cu contribuții de neocolit, la dezbaterile literare europene ale momentului. Ca membru și apoi ca președinte al Academiei Române (1998-2006), inițiază sau continuă o serie de proiecte fundamentale pentru prezervarea memoriei culturale autohtone: editarea manuscriselor Eminescu (distinsă, în anul 2010, cu Premiul național de istorie și critică

literară „Petru Creția”), *Dictionarul General al Literaturii Române* (lucrare unică, ambițioasă prin complexitatea sa, care însumează opt volume, structurată în funcție de repere precum biografie, autobiografie, corespondență, critică literară și o conceptualizare atentă) sau *Cronologia vieții literare românești* (lucrare de anvergură, elaborată în cadrul Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” din București și concretizată într-o serie de șapte volume, care acoperă intervalul 1944-1957), precum și ediții de *Opere complete* ale scriitorilor români care au devenit instrumente de neocolit pentru orice cercetător în domeniu. Totodată, acesta este și Membru al Academiei Europene cu sediul la Londra (1992), membru al Asociației Internaționale a Criticilor Literari (Paris, 1992), membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei (1999), membru de onoare al Academiei de Științe Morale și Politice a Franței (2004), membru al Academiei de Științe și Litere din Danemarca (2003), membru corespondent al Academiei de Științe Morale și Politice din Franța (2004),

membru al Academiei din Atena (2009), membru al Academiei Regale a Doctorilor (Spania). Contribuția sa la promovarea și dezvoltarea culturii și literaturii române este răsplătită cu Premiul Academiei Române (1977), Premiul Uniunii Scriitorilor (1965, 1976, 1980, 1984), Premiul Eminescu (2013), dar și cu distincții precum: Ordinul Național „Steaua României” în grad de Mare Cruce (2000), Ordinul Național „Crucea Sudului” al Guvernului Braziliei (2000),

Medalia comemorativă „150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu” pentru merite deosebite în studierea, editarea, promovarea sau interpretarea operei eminesciene (2000), Medalia Jubiliară „Centenar Mircea Eliade”, pentru contribuții semnificative în domeniul istoriei religiilor (2006), Cavaler al ordinului Legiunii de Onoare a Franței (2008), Ordinul Republicii Moldova (2008). Pentru activitatea desfășurată în domeniul literar, este distins cu titlul de Doctor Honoris Causa al mai multor

universități din țară: Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Universitatea „Valahia” din Târgoviște, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș, Universitatea „George Bacovia” din Bacău, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava ș.a.

19 octombrie 2022

Cultură și comunicare în vreme de război

În contextul conflictului armat din țara vecină, anul universitar 2022-2023 a început, în Ucraina, în condiții deosebite, însă cursurile se desfășoară on-site, ținând cont de regulile de funcționare stabilite de către autorități. Din luna septembrie 2022, s-a reluat și activitatea Lectoratului de limba română al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava la Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych” din Cernăuți (UNYF), Ucraina. Scopul principal al activității didactice în cadrul lectoratului de limba română este reprezentat de dezvoltarea competențelor lingvistice ale cursanților aparținând comunității academice cernăuțene, în vederea facilitării comunicării dintre europeni de limbi și culturi diferite (români și ucraineni), a mobilității și schimburilor, favorizând înțelegerea reciprocă și întărirea cooperării universitare, precum și promovarea plurilingvismului. Predarea limbii române ca limbă străină se desfășoară în

cadru unor cursuri de inițiere și de aprofundare (pe niveluri de limbă (A1/A2, B1/B2, C1/C2), conform Cadrului European Comun de Referință pentru limbi străine). Cele 152 de cereri (reprezentând: 65% studenți, 25% cadre didactice și 10% personal administrativ) înregistrate în formularul de înscriere dovedesc că se manifestă același interes crescut din partea publicului eterogen, atât ca vârstă, cât și ca orizont cultural. Cei mai mulți cursanți, peste 80%, au optat pentru nivelul A1/A2. Studenții au ales aceste cursuri din diferite motive: fie au prieteni care vorbesc limba română, fie sunt studenți la Facultatea de Limbi Străine și doresc să cunoască o altă limbă de origine latină, fie doresc să se familiarizeze cu limba română pentru a putea continua studiile, mai târziu, în România, precum Anastasiia Sihitova, care studiază Științe Politice. Cadrele didactice, studenții și personalul administrativ care frecventează cursurile provin de la diferite facultăți: Limbi străine, Filologie, Științe economice, Geografie, Istorie,

Muzicologie, Educație fizică și sport, Medicină, Drept, Pedagogie și Psihologie, Institutul de Biologie și Chimie, Știința Calculatoarelor, Matematică și Informatică ș.a. În cultura occidentală se vorbește destul de mult despre conceptul de reziliență. În contextul actual, în Ucraina, desfășurarea activităților profesionale ilustrează pe deplin capacitatea oamenilor de a reveni la normalitate, de exemplu, după încetarea alarmelor aeriene, care se pot declanșa oricând pericolul este iminent. În incinta Universității, în

situația în care se activează a-larma aeriană, cadrulul didactic îi revine responsabilitatea de a conduce cursanții în adăpostul antiaerian, urmând circuitele prestabilite. După cum am constatat deja, studenții s-au obișnuit cu aceste proceduri și nu manifestă o stare de teamă deosebită. Cursurile se axează atât pe activitatea de predare și învățare a noțiunilor fundamentale ale gramaticii limbii române, prin exerciții și aplicații destinate să fixeze structura gramaticală de bază, cât și pe activitatea conversațională, care să faciliteze familiarizarea cu limba țintă, pregătindu-se în acest mod nivelul adecvat pentru pasajul la achiziția unor noțiuni de cultură și civilizație. În ceea ce privește motivarea cursanților pentru studierea limbii române și a elementelor de cultură și civilizație, activitatea de predare este completată de organizarea de activități extra-curriculare. O astfel de activitate, care poate să reprezinte un bun exercițiu de consolidare a cunoștințelor de limbă, cultură și

civilizație românească, este organizarea de vizite interactive, în limba română, cu cei avansați, pentru descoperirea orașului Cernăuți, de exemplu. Având în vedere faptul că prezentarea unui oraș sub toate aspectele culturale, geografice, istorice, arhitecturale, gastronomice, etnografice, economice etc. se reflectă în limbă, cursanții au avut deja posibilitatea, în timpul primei excursii realizate în 11 octombrie 2022, de a alege să prezinte și să ilustreze o temă de interes pentru ei, din aceste domenii. Suscitarea interesului și a respectului pentru limba română ca limbă străină, care să permită integrarea unei experiențe diversificate a alterității, se va produce și prin alte activități pe care le preconizăm, precum prezentarea de colinde și obiceiuri legate de sărbătorile de iarnă românești, proiectarea de filme în limba română etc. În a doua parte a anului universitar, în măsura în care situația din țara vecină o va permite, cursanții Lectoratului vor putea beneficia și de aplicații practice

derulate în România și de alte activități culturale și științifice organizate de Lectoratul de la Cernăuți. Menționăm că, la sfârșitul fiecărui an universitar, cursanții au posibilitatea de a-și testa competențele lingvistice, prezentându-se la examenul de evaluare a cunoștințelor, prin promovarea căruia li se pot elibera atestate de cunoaștere și de utilizare a limbii române. Examenul este organizat împreună cu cadre didactice de la Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, în colaborare cu profesori de la Catedra de Filologie Română și Clasică a Universității Naționale „Yuriy Fedkovych” din Cernăuți (UNYF). În acest al nouălea an de activitate al Lectoratului USV la Cernăuți, lector de limba română este doctor Ioana-Daniela Bălăuță. În perioada septembrie 2015 – iulie 2021, postul a fost ocupat de lector dr. Gina Puică (USV). Primul lector a fost conf. univ.dr. Sabina Fînar.

19 octombrie 2022 Prof. univ. dr. ing. Valentin Popa, rectorul USV, Doctor Honoris Causa al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Domnul prof. univ. dr. ing. Valentin Popa, rectorul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, a primit titlul onorific de Doctor Honoris Causa al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova, în semn de recunoaștere pentru contribuția substanțială la promovarea imaginii Universității de

Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova, la dezvoltarea programelor de studii ale USEFS pe segmentul cooperării prin acorduri de dublă diplomă, dar și pentru implicarea constantă în dezvoltarea Clubului Sportiv Universitar Suceava. Ceremonia s-a desfășurat la Chișinău, iar diploma DHC a fost înmănată de rectorul universității moldovene, prof. univ. dr. hab. Veaceslav Manolachi. Din partea universității sucevene, la ceremonie au mai participat prof. univ. dr. Ștefan Purici, prorector USV, și prof. univ.

dr. Petru Ghervan, decan al Facultății de Educație Fizică și Sport din cadrul USV, care au și luat cuvântul la finalul evenimentului. În textul Laudatio, care a fost citit de conf. univ. dr. Viorica Brega, Secretar al Senatului USEFS, s-a făcut referire la o parte dintre realizările pe care rectorul USV le-a avut la conducerea universității, evidențiind preocupările sale majore pentru creșterea numărului de granturi de cercetare câștigate și a sumelor aferente atrase, creșterea de 5 ori a finanțării de bază și a fondurilor pentru

bursele studențești, creșterea cu peste 75% a numărului de locuri bugetate pentru studenții români și cu peste 600% a numărului de locuri pentru studenții români de pretutindeni, dar și susținerea inițiativelor universitarilor de asociere la diverse consorții sau parteneriate internaționale cu vizibilitate la nivel regional sau internațional. În același context, a fost menționată și deschiderea celor două lecturate de limba română în Ucraina, la Cernăuți și Odessa. Pe lângă aceste aspecte, în Laudatio s-a reliefat și preocuparea deosebită pe care rectorul USV a avut-o pentru dezvoltarea Clubului Sportiv Universitar: „Susținător sincer și dedicat al sportului și sportivilor de valoare, precum și ca bun cunoscător al mecanismelor manageriale, dl Profesor Valentin Popa s-a implicat și a susținut de pe pozițiile și funcțiile pe care le-a ocupat de-a lungul timpului, strategii de dezvoltare sănătoasă și durabilă a activității sportive, USV deținând în acest moment, una dintre cele mai solide secții de handbal masculin din țară, cu echipe participante

la toate categoriile de vârstă[...] Contribuția d-lui Rector Valentin Popa la dezvoltarea sportului universitar din Suceava și din România se oglindește și în cele patru titluri de Campion național universitar și două titluri de campion european universitar la handbal masculin obținute de studenții noștri, iar perspectivele sunt optimiste.” În alocuțiunea sa, rectorul USV a făcut referire la faptul că activitatea de cercetare dintr-o universitate, poziționările onorante în cele mai titrate clasamente internaționale, colaborările cu alte universități de prestigiu din lume reprezintă aspecte care au atras aprecierea sucevenilor și a moldovenilor, în general, dovadă fiind numărul mare de studenți înmatriculați în acest nou an universitar – peste 4200 de boboci, peste 10.000 studenți în total și peste 1400 de studenți cu domiciliul în afara granițelor României. Însă, a continuat acesta, „nu putem să nu remarcăm faptul că un procent semnificativ din

popularitatea USV vine și din succesul echipei noastre de handbal. Tind să cred că am găsit rețeta perfectă: rezultate academice și rezultate sportive sub aceeași siglă. Desigur, o rețetă cu ingrediente valoroase, uneori greu de găsit, și cu o multitudine de resurse implicate.” De asemenea, prof. univ. dr. ing. Valentin Popa a menționat că „la Suceava, de peste două decenii, rege incontestabil al sportului este handbalul masculin. Nu de puține ori am stârnit invidia altor mari orașe din România care nu se pot lăuda cu performanțele sportive ale Clubului Sportiv Universitar din Suceava. În calitatea mea de rector al universității, știu exact ce înseamnă în cifre CSU Suceava; și mai știu că așteptările celor care investesc financiar în echipă au fost depășite. Ca suporter al echipei, simt că echipa noastră a ajuns, în anul 2022, la aproape 20 ani după preluarea acestuia de la Ambro Suceava, la maturitate.”

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a găzduit cea de-a XII-a ediție a Concursului Național de Știință și Tehnologie RoSEF. Concursul își propune sporirea interesului tinerei generații pentru domeniul științific și cel tehnic, familiarizarea elevilor din domeniul preuniversitar cu metodica și tehnica cercetării, punerea în valoare a elemen-

telor de inovare și invenție care au ca autori tinerii. La concurs au participat peste 80 de elevi

și profesori din mai multe localități din țară: București, Constanța, Eforie Sud, Satu Mare, Carei, Brașov, Deva, Vaslui, Iași, Bacău, Vatra Dornei, Coșna, Cajvana, Siret, Rădăuți și Suceava. Cele 36 de lucrări ale elevilor au fost expuse în holul Corp A al USV și s-au încadrat în una dintre următoarele secțiuni ale concursului: Științe, Științe aplicate, Robotică și Tehnologia informației. Juriul a fost format din cadre didactice de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și profesori din învățământul preuniversitar. Organizatorii concursului au fost: Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, Societatea Științifică CYGNUS, în parteneriat cu Colegiul Național

de Informatică „Spiru Haret” Suceava, Colegiul Național „Petru Rareș” Suceava și MILSET Romania. Manifestarea a fost cofinanțată de Primăria Municipiului Suceava

și Consiliul Local Suceava. Concursul RoSEF - Romanian Science and Engineering Fair - reprezintă etapa națională de selecție pentru 12 concursuri internaționale, desfășurate pe toate continentele lumii, printre care se află și *International Science and Engineering Fair (ISEF)*, organizat în fiecare an în SUA, fiind cea mai veche și mai mare competiție de proiecte, aflată la cea de-a 65-a ediție, și la care participă anual peste 3.000 de elevi din 60 de țări.

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a participat la International Trade Fair „Ideas Inventions New Products” – iENA 2022, eveniment organizat în Nuremberg, Germania, sub deviza „Creativitate, inventivitate și putere inovatoare”. La această ediție au fost înscrise peste 500 de invenții, din 26 de țări: Algeria, Angola, Austria,

Bosnia-Herțegovina, China, Croația, Germania, Iran, Coreea, Liban, Lithuania, Malaysia, Peru, Polonia, Portugalia, Spania, Elveția, Sudan, Taiwan, Thailanda, Turcia, Marea Britanie, Vietnam, Yemen etc. Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava s-a înscris cu patru invenții: *Termocuplă tip ambreiaj*, *Sistem de siguranță termomecanic*, *Sistem de pompare* și *Sistem de recuperare a energiei*.

După mai multe etape de juriizare, membrii juriului internațional au premiat lucrările participante cu 1 medalie de argint și 3 medalii de bronz, după cum urmează: Medalie de argint - *Sistem de recuperare a energiei* - Milici Dan Laurențiu, Pavăl Mihaela,

Nițan Ilie, Grosu Oana Vasilica, Toader Eusebiu, Popa Cezar Dumitru, Atănăsoae Pavel, Bobric Crenguța Elena, Irimia Daniela; Medalie de bronz - *Sistem de pompare* - Ilie Nițan, Toader Eusebiu, Pavăl Mihaela, Dan Laurențiu Milici, Dumitru Cernușcă, Mariana Rodica Milici, Adrian Graur, Mihai Dimian,

Constantin Ungureanu; Medalie de bronz - *Sistem de siguranță termomecanic* - Nițan Ilie, Milici Laurențiu-Dan, Poienar Mihaela, Pentiuc Gheorghe, Sabadaș Anna, Milici Mariana Rodica, Bobric Crenguța-Elena, Irimia Daniela, Rață Gabriela, Olariu Elena-Daniela; Medalie de bronz - *Termocuplă tip ambreiaj* - Cernușcă Dumitru, Milici Laurențiu-Dan, Nițan

Ilie, Pavăl Mihaela, Pața Sergiu, Cenușă Mihai, Breabăn Bogdan, Popa Cezar Dumitru. Tot în cadrul International Trade Fair "Ideas Inventions New Products" - iENA 2022, președintele Asociației Inventatorilor din Portugalia (AIP), profesor dr. Fernando Maldonado Lopes, a oferit medalia de aur invenției *Sistem de pompare*.

Legislație

Ordinul nr. 1.653/4.316/2022 privind acordarea burselor „Eugen Ionescu” în anul universitar 2022-2023.

Hotărârea nr. 1188 din 29 septembrie 2022 privind aprobarea Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027.

Ordinul nr. 3.265/21.453/2022 privind modificarea și completarea Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 1.056/4.435/2016 pentru aprobarea Normelor privind deducerile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal.

Ordinul nr. 5732/2022 privind aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului dual.

Ordinul nr. 5720/2022 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.156/2016 privind organizarea și desfășurarea anului pregătit de limbă română pentru cetățenii străini.

Ordinul nr. 5812/2022 pentru aprobarea listei instituțiilor de învățământ superior acreditate care organizează, în anul universitar 2022-2023, în condițiile legii, Programul de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică (nivelurile I și II).

Legea nr. 283/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Ordinul nr. 3900/2022 privind aprobarea precizărilor contabile în aplicarea prevederilor art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.

Ordinul nr. 1001/2022 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru aplicarea art. 78 alin. (2) și (3) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Hotărârile Senatului USV

Hotărârea nr.98/13 octombrie 2022 cu privire la validarea rezultatelor alegerilor parțiale ale studenților reprezentanți în consiliile a trei facultăți și modificarea Hotărârii Senatului nr. 5/2022.

Hotărârea nr.99/13 octombrie 2022 cu privire la validarea rezultatului alegerii directorului Departamentului de Calculatoare din cadrul Facultății de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor.

Hotărârea nr.100/13 octombrie 2022 cu privire la aprobarea calendarului de desfășurare a alegerilor pentru mandatul de director al Departamentului de Științe Umane și Social Politice și pentru mandatul de membru al Consiliului Departamentului de Geografie, din cadrul Facultății de Istorie și Geografie.

Hotărârea nr.101/13 octombrie 2022 cu privire la aprobarea depunerii la A.R.A.C.I.S. a raportului de evaluare internă pentru evaluarea periodică a programului de studii universitare de licență Asistență socială, forma de învățământ cu frecvență.

Hotărârea nr.102/13 octombrie 2022 cu privire la înființarea Centrului de Transfer Tehnologic în Industry 4.0 și Smart Destinations și completarea organigramei sistemului academic și a organigramei sistemului de management din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Hotărârea nr.103/13 octombrie 2022 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Centrului de Transfer Tehnologic în Industry 4.0 și Smart Destinations.

Hotărârea nr.104/13 octombrie 2022 cu privire la validarea propunerii de acordare a statutului de „secție clinică universitară/compartiment clinic universitar” pentru unele secții/un compartiment ale/al Spitalului Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava.

Hotărârile Consiliului de Administrație

Hotărârea nr. 97/4 octombrie 2022 cu privire la redistribuirea unor locuri bugetate pentru anul universitar 2022-2023.

Hotărârea nr. 98/4 octombrie 2022 cu privire la stabilirea creșterilor salariale acordate personalului didactic auxiliar și nedidactic începând cu data de 01.11.2022.

Hotărârea nr. 99/4 octombrie 2022 cu privire la aprobarea revizuirii Procedurii privind elaborarea, revizuirea și aprobarea planurilor de învățământ PO-01.

Hotărârea nr. 100/11 octombrie 2022 cu privire la propunerea de acordare a statutului de secție clinică universitară pentru unele secții ale Spitalului Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava și acordarea statutului de compartiment clinic universitar pentru un laborator din cadrul Spitalului Suceava.

Hotărârea nr. 101/11 octombrie 2022 cu privire la aprobarea scoaterii la concurs a unui post didactic vacant pe perioadă determinate în cadrul Facultății de Educație Fizică și Sport.

Hotărârea nr. 102/11 octombrie 2022 cu privire la redistribuirea unor locuri bugetate pentru anul universitar 2022-2023.

Hotărârea nr. 103/11 octombrie 2022 cu privire la stabilirea unor creșteri salariale acordate personalului din cadrul Restaurantului USV.

Hotărârea nr. 104/18 octombrie 2022 cu privire la aprobarea modificării art. 2 și art. 3 din HCA nr. 36/ 14.04.2020 modificată prin HCA nr. 62/ 30.06.2020.

Hotărârea nr. 105/18 octombrie 2022 cu privire la acordarea unor creșteri salariale.

Hotărârea nr. 106/18 octombrie 2022 cu privire la acordarea unor burse conform Regulamentului cadru de acordare a bursei și a altor forme de sprijin financiar.

Hotărârea nr. 107/18 octombrie 2022 cu privire la aprobarea valorilor bursei speciale de performanță acordate de Comisia centrală de acordare a bursei la nivel de Universitate.

Hotărârea nr. 108/18 octombrie 2022 cu privire la aprobarea scoaterii la concurs a unui post didactic vacant pe perioadă determinată în cadrul Facultății de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor.

Hotărârea nr. 109/18 octombrie 2022 cu privire la redistribuirea unui loc bugetat pentru anul universitar 2022-2023.

Hotărârea nr. 110/25 octombrie 2022 cu privire la aprobarea scoaterii la concurs a posturilor didactice vacante, pe perioadă nedeterminată, semestrul I, anul universitar 2022-2023.

Hotărârea nr. 111/25 octombrie 2022 cu privire la aprobarea componenței comisiei de selecție a studenților și personalului care vor efectua mobilități outgoing de studiu/ predare/ formare în cadrul programului Erasmus+ mobilități cu țări partenere, ctr. nr. 2022-1-RO01-KA171-HED-000073280.

Hotărârea nr. 112/25 octombrie 2022 cu privire la aprobarea calendarului de selecție a studenților și personalului didactic și nedidactic în cadrul Erasmus+ mobilități cu țări partenere, ctr. nr. 2022-1-RO01-KA171-HED-000073280.

Hotărârea nr. 113/25 octombrie 2022 cu privire la aprobarea criteriilor specifice de acordare a bursei și a altor forme de sprijin material acordate la nivel de facultate, la studii universitare de licență, masterat și doctorat, începând cu anul universitar 2021-2022.

Hotărârea nr. 114/25 octombrie 2022 cu privire la aprobarea scoaterii din evidențele contabile (casarea) construcției cu destinația „Fântână”, din Campusul USV.

Hotărârea nr. 115/31 octombrie 2022 cu privire la aprobarea Procedurii operaționale privind politica de acces la infrastructura de cercetare și serviciile de cercetare ale Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava (USV).

Hotărârea nr. 116/31 octombrie 2022 cu privire la aprobarea Metodologiei privind admiterea la studii postdoctorale de cercetare avansată.

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Viziune și creativitate

Editor: Serviciul Relații Publice,
Comunicare și Imagine.

Tel: +40 230 216 147 (520)

Fax: +40 0230 520 080

E-mail: relpub@usm.ro

Copyright © 2022 Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava. Toate drepturile rezervate. Copierea, distribuția sau republicarea conținutului acestei publicații fără acordul editorului este ilegală.

